XIII. évfolyam. 285-dik szám. Kolozsvárt, szombat, 1879. deczember 13.

MAGYAR POLGÁR

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
Egész évre . . . . . 16 frt. —
Félévre . . . . . 8 frt. —
Évnegyedre . . . . . 4 frt. —
Egy hóra . . . . . 1 frt 50.

HIRDETÉSI DIJAK:
Ötször hasábozott garmondsor, vagy területének ára 6 kr.
NAGY HIRDETÉSEKNÉL KEDVEZMÉNYEK.
Minden hirdetés után 30 kr. bélyegilletéket külön számitatik.
NYILTTÉR:
Soronként, vagy annak helye 25 kr.
RÉCLAMOK:
Hirharangban soronként 1 frt.

A „Magyar Polgár" egyes számainak ára 7 kr.
Névtelenül beküldött közlemények nem közöltetnek, ismeretlen kézből jött bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.
Használatlan kéziratok nem adatnak vissza.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:
a Lyceum-nyomdában
(hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.)
KIADÓ-HIVATAL:
A Lyceum-nyomda központi irodá-jában, főtér gr. Teleki Domokos-ház
(hova az előfizetési pénzek, hirdetések, nyilttéri czikkek intézendők.)

Osztrák baj.

Az a bizonytalan helyzet, melyet az osztrák képviselőhöz multkori ismert szavazása idézett elő, — ma sem kevésbé válságos, mint az első napon volt.

Sőt ma még ugy sem tudják, hogy már most mihez fogjanak a hadi létszám s az időtartam dolgával.

A Taaffe kormány az urakházába menekült, s attól várja az Ariadne-fonalat, mely kivezessen a labyrinthből.

Az urakháza megteszi, a mit tehet. De mivel kettőn áll a vásár, legjobb akarattal csak f é l - szavazatot adhat, s hogy ennek a miniszterium hasznát is vehesse, nem volna egyébre szükség, mint hogy meg legyen a szavazat másik f e l e is, melyet azonban a képviselőház megtagadott.

És nincs még eddig semmi jel arra nézve, hogy e határozattól hajlandó utólagosan eltérni.

Schmerling lovagnál tegnapelőtt és tegnap a kényes ügyben értekezletek tartattak, melyekben részt vettek ugy a felső- mint az alsóház nehány főbb tagja. E conferentiák czélja, hogy egyöntetű eljárás állapittassék meg a kérdésben levő törvényjavaslat keresztülvitelére.

A felsőház meg fogja szavazni a javaslatot válrozatlanul.

Ha ekként merev ellentét állana be a két ház között, az ügyrend értelmében mindkét kamara tagjaiból regnicoláris bizottság ül össze.

Ez aztán előlkezdi az egyeztetést.

A kormány el van határozva, hogy a reichsrath addig nem kap karácsonyi vakácziót, a mig megállapodás nem jön létre. Az ügy rendkivüli sürgős volta önként érthetővé teszi ez intézkedést.

Az érvényben levő törvény ez év végével lejár, s azonkivül a függőben maradás akadályozza a delegácziók tárgyalásait is.

Osztrák részről ugyan azt hiszik, hogy e miatt a delegacziók megszavazhatják legalább a három havi indemnitást. Azonban nagyon nagy kérdés, hogy a m a g y a r delegácció vajjon osztozni fog-é e nézetben. És lehetővé fogja-é tenni a szomszédoknak, hogy a monarcqia és a magyar parlament rovására még darab ideig folytathassanak egy gyerekes játékot.

Valószinü, hogy a mi delegácziónk fel fogja használni befolyását, hogy a hadi létszám kérdése absurdummá ne fajuljon. És igyekezni fog közremüködni a végre, hogy odatúl komoly ügyből ne csinálhássanak végkép bursch-mulatságot.

Nálunk a képviselőház meghozta határozatát. Delegatiójának módjában áll, hogy esetleg kellő sulyt adjon annak.

Kétkedéssel kell fogadnunk azt a hirt, hogy a véderő-törvény ügyében az osztrák baloldal egyes vezérei és az urakháza mérvadó tagjai közt tárgyalások voltak, hogy az utóbbi a védtörvény dolgaiban kompromisszumra indittassék. A kompromisszumnak abban kellene állania, hogy a hadi létszám öt évre szavaztassék meg Mint a szavazás az urakháza véderőbizottságában mutatta, a tárgyalások — havoltak — teljesen eredménytelenek voltak, minthogy e ház alkotmányhü frakcziójának vezérférfiai a tiz év engedélyezésének szükségességéről meg vannak győződve. Képviselői körökben is beszélik, hogy az alkotmánypárt leghivatottabb vezére Schmerling lovag, az urakháza vitájában szót fog emelni, hogy épen a képviselőház minoritását intse engedékenységre. Eddig ez utóbbira nem létezik hajlandóság, mert hirlik, hogy a baloldal csak öt évre kész ráállani.

Másrészről jelentik, hogy a kormány el van határozva a képviselőházat inkább föloszlatni, mint ily kompromisszumba beleegyezni.

Az osztrákok még egyébben is akadékoskodnak: a bosnyák javaslatban, — a mely nálunk hasonlókép el van fogadva.

Többféle módositásokat akarnak tenni e törvényen; igy például a 2. §-nál a delegácziók illetékességét precizirozó formulázást; a 3. §-nál a parlament illetékességének taxative meghatározását.

A képviselőház csütörtöki ülésében a h a d m e n t e s s é g i törvényjavaslatot részleteiben végig tárgyalta és érdemileg változatlanul elfogadta. Ezután tárgyalás alá került Angolország és Fiume közt eszközlendő k e r e s k e d e l m i g ő z h a j ó - j á r a t o k segélyezésére engedélyezendő póthitelről szóló törvényjavaslat, melyet észrevétel nélkül fogadott el a ház. A s z e g é n y j o g kölcsönös biztositása tárgyában Francziaországgal kötött szerződésről szóló tjavaslat pedig Irányi D. felszólalása után fogadtatott el változatlanul. Az ülés bezárta előtt Tisza Kálmán a pénzügyminiszter nevében törvényjavaslatot nyujt be az 1880 - k i h i á n y f e d e z é s é r ő l. A törvényjavaslat 14 millió fedezésére kér felhatalmazást vagy a 140 milliomos rente megmaradt részének, vagy az állam birtokában levő vasuti beruházási kötvények értékesitéséből.

A tjavaslat a pénzügyi bizottsághoz utasittatott. — A miniszterelnök ezután még válaszolt Gyurgyik Gyulának a m a l o m j o g - r e g a l e eltörlése ügyében tett interpellácziójára. — A ház a választ tudomásul vette.

MINISZTERI RENDELETEK.

Az ujévi üdvözlések megváltása tárgyában a b e l ü g y m i n i s z t e r a tvhatóságokhoz és főispánokhoz körrendeletet intézett, melyben felszólitja ezeket, támogassák a mozgalmat, melyet a budapesti jótékony nőegyletek, az ujévi üdvözlések megváltására meginditottak. A miniszter kijelenti, hogy sem az alantas hatóságoktól és egyes tisztviselőktől, sem más személyektől, semmiféle aláirási iv, levél vagy névjegyküldés utján nyilvánitandó ujévi üdvözletek t nemcsak nem vár, de sokkal szivesebben látná, ha az illetők az ekként megkimélhető összegeket a helybeli jótékony nőegyletek által kibocsátandó s az ujévi üdvözletektől mentesitő aláirási ivek utján a jótékonyság oltárára tennék le. A miniszter a törvényhatóságokat és főispánokat felkéri, hogy saját részükről hasonló eljárást követvén, a közvetlen kormányzatuk és vezetésük alatt álló tisztviselőket s egyéb közegeket, hatóságokat, testületeket s intézeteket hassonló szellemü kijelentéssel ily irányban való eljárásra hivják fel.

*

A h o n v é d e l m i m i n i s z t e r valamennyi törvényhatósághoz körrendeletet intézett, melyhez a folyó 1879-ik évi u j o n c z o z á s folytán a védkötelezettség alól ideiglenesen fölmentett, illetőleg besorozott hadkötelesek összegeit tartalmazó kimutatások rovatos mintáit hozzácsatolta.

S mennyiben az ujonczállitás, a folyó évben is, az eddig fennállott sorozójárások szerint hajtatott véghez; ezen kimutatások is, egyfelől az eddigi sorozójárások s az ezeket képező községek és helyek szerint, másfelől pedig mind az idei fősorozásnak, mind az ezóta a folyó évi november hó 30-ig foganatositott utóállitásoknak és felülvizsgálatoknak együttes eredményéhez képest, szerkesztendők, s egyik példányban a miniszterhez lesznek fölterjesztendők, és másik példányban a törvényhatósági, illetőleg alispánsági és kerületi levéltár számára megtartandók. A miniszter megjegyzi, hogy azon szabályok pedig, a melyek a kimutatások egybeállitásánál irányadókul szolgálnak, több régebben kelt körrendeleteiben vannak fölsorolva.

IPARÜGYEK.

A tanonczok oktatása, mint ör halljuk, sokkal kevesebb akadályba ü városunkban ez idén, mint a megelőző ben. Eddig egész harczot vivott az ip ság iparosaink egy nagy részével, mi nyira birt menni, hogy csak m e g k ö t ő l e g is minden tanoncz iskolába — Most már inkább érzik iparosaink szükségét; ez idén a legtöbben lelkii kérdésükké teszik ez ügyet. Sokat l a dolgon a hatóság erre vonatkozó rendelete — sokat a társulati elnök kolavjzsgálók lelkiismeretes buzgalm el kell ismernünk, hogy a fő mégis nak az egyes iparosoknak jobb megg re térése; mert a hol jóakarat ninc praktikusabb törvény is kijátszható. zöljük iparosaink jóra fordult gondol s kérjük, hassanak maguk között tá uton oda, hogy Kolozsvár ne csak bályok meghozásában, hanem azok tásában is példány legyen az ország rosai előtt. Készséggel jegyezzük fel ügyben maga az iparegylet is bu jesitette és teljesiti föladatát.

*

***Az ipar-muzeum** létesitése vé városban komoly mozgalom indult m dapesti iparkamara vette kezébe s miután e felállitást elvben kimon zottságot küldött ki, hogy a kan teendő anyagi támogatás iránt java gozzon ki. Ily tekintélyes kezek sikert várhatunk; s szeretjük fölte e derék iparkamara áldozatkészség vagyonosabb főurak és birtokosok fogják. Hisz külföldön is nem egy zeum egyesek áldozatkészségének kösz telét.

*

A budapesti országos kiállitás ügye m mindig vajudik. — Az iparoskör pártolja, a iparkamara ellenkező állás pontot foglal el. Igaz, hogy az iparosok a legközelebbi kiállitások alatt sokat költekeztek, s ezt kissé ki kell heverniök; de az is igaz, hogy 1882 ig még sok idő van, s szorgalommal sok kivihető. Meg kelle tehát gondolni, hogy ha nagyobb időközt jelölnek ki, más vidéki város által megelőztethetnek, mi mindenesetre csak az ügy hátrányára lesz.

(—r.)

ARAD VESZEDELME.

Aradnak hétfőn és kedden rémes napltak a fenyegető árviz miatt.

A két nap eseményeiről az Alföld kő- ő részleteket közli:

Vasárnap éjjel még senki se gondolt yre. Hétfőn reggel már óriási nagyság- llott az az aradiak előtt. E napon haj- /41 órakor már meghaladta a viz a mé- 14 cmeterrel és kicsapott medréből, el- n az óvártéri árterületet, a nagyerdőt füzes melletti legelőt. Nehány óra mul- eggeli 7 órakor már 51 cmeter volt 3 ren felül a vizmagasság s az uj város- és a radnai ut közt fekvő fatelepek is latt állottak. A viz rohamosan növeke- ugy hogy 9 órakor elérte a 3 méter zmeternyi magasságot.

Hétfőn délelőtt 10 óra tájban összehi- t a permanens vészbizottság. Salacz pol- ester feltárta a borzasztó helyzetet. A tság hirdetményt bocsátott ki a lakos oz, a töltésekre rendelve azt, egyszer d figyelmeztetve, legyen készen a leg zabbra is.

Azután a veszély főokozója; a z á d o r i j é g t o r l a s z elháritása jött szóba tán a helybeli mérnökök nem érezték ma at hivatva a dynamittal elbánni, a tor felrobbantása pedig életkérdésnek lát t Aradra, azonnal távirat intéztetett esvári katonai parancsnoksághoz: egy, amittal bánni tudó müszaki tiszt és kséges *dynamit-mennyiség* átküldése vé t.

Ezalatt a viz növekedett, 1/2 12½ órak gassága a hid melletti mérczén 3 méte czméterre rugott. A Hiobposták egymás ék. Minden pontról a veszély nagyobbo át jelentették kimerült hirnökök. Nehány yről kimentett egyénekről is tettek jelentést kétségbeesés kezdett erőt venni az embe- ten. A 1/2 10 kor összehivott tüzoltóságból g nehány ember jelentkezett; a nép bá- ult a védtöltéseken, izgatottan járkált az czákon, de munkás nem volt kapható. Egy szlóalj gyalogság (133 ember) bocsáttatott hatóság rendelkezésére a várparancsnok- g által; ez volt ugyszólván az összes munerő, mert a reggel óta dolgozó és nagyob- ra vidékiekből álló munkások már csak- m egészen kimerültek, a roppant hideg és egerőltető munka következtében.

12 órakor a viz magassága 16 czmé- rrel haladta meg a 4 métert, tehát meg- ízelité azon vizmagasságot, melynél 1877- ben becsapott az ár. A szerb templom tor

---

TÁRCZA.

Kóborlások

a plevnai csatamezőn.

Eredeti tárczaközlemények

HATFALUDY JSTVÁNTÓL.

(Vége.)

Az országuton fölállitott kozákok arra mutattak, hogy Dondukoff herczeg ez irányból érkezik.

Csakugyan kevés időre találtuk. Az apró, de jó négy ló, melyek kocsija elé széltében voltak fogva, majdnem vágtatott.

A herczeg — körülbelől 60 éves, igen erőteljes szép alak, szürke bajusz és pofaszakállal — bulgár tábornoki egyenruhát és föveget viselt.

Ez majdrem olyan mint az orosz, csak a fövegben tér el. A bolgár föveg t. i. egy asztrakán kalpak vörös bársony csuppal, elől a bulgár kettős kereszt diszlik. — Talán felesleges, de mégis megemlitem, hogy a herczeg köszöntésünket legszivélyesebben viszonozta. Ez volt az utolsó utja, melyet mint B u l g á r i a k o r m á n y z ó j a tett, és ép ez alkalommal ment Rustsukban, hogy az ujonnan megválasztott I. Sándor herczeget fogadja.

Nagyon kevés az, mit e kis sátorról mondhatni fogok s csak annyiból áll, a mint már a szives olvasó előre is tudja, hogy az országut majdnem vizszintes irányban halad a már emlitett meglehetős széles Grivicza-völgyben, melyet kétfelől laukás dombok határolnak. Az országuttól jobbra folyik a Grivicza, mely később a Viddel egyesülve a Dunába ömlik. A terep itt is kopár, s parlagon hever.

A Vid folyóhoz érve, még megmásztuk innenső magasabb partját, hol szintén egy sáncz volt, pompásan megfürödtünk zavaros és átgázolható vizében, és ezzel visszaindultunk.

Estve 10 óra lehetett mikor a városba értünk, mely a herczeg tiszteletére most fényben uszott.

Ez illuminátióból annyi hasznunk volt nekünk is, hogy a „Casino"-t meg „Hoteleink"-et minden utbaigazitás nélkül nagyon könnyen megtaláltuk.

A tiszteséges gyaloglás meg a fürdő menteni fogják faragatlanságomat, ha azt mondom, hogy fáradtak és álmosak voltunk. Hogy a „Tündér Ilona" meséjét nem kellett elmondani az bizonyos, annál is inkább, mert szobánk ablaka alatt közvetlenül egy kedvesen kelepelő malmocska oly audalitóan zugott, hogy észre sem vettem magam, s már reggel volt.

Mielőtt Plevnát elhagynók, még csak azt akarom megjegyezni, hogy a orosz had sereg visszavonulása nagyobb részben már megtörténvén, ezuttal az utolsó öszpontositások és menetek eszközöltettek, hogy a berlini szerződésben megállapitott és meghoszszabitott határidőre (ha jól emlékezem aug. 2-án) még egy szál kozákot se lehessen találni Bulgáriában.

Hogy e visszavonás csakugyan pontosan teljesitve lön, ez köztudomásu tény.

Másnap azaz keddden reggel Dondukoff herczeg folytatta utját Rustsuknak (az országuton), mi pedig visszaindultunk Nikopolba ugyanazon az uton, melyen jöttünk.

Nagyon szerettem volna még azt a házat is látni melyben Osman pasa állitólag elfogatott, de ez iránt tett kérdezősködéseimnek sikere nem volt; senki sem tudott e tekintetben felvilágositást adni, s igy be kellett érnem az eddig látottakkal.

Viszajövet is, hogy még egy bucsu tekintettel mintegy jobban bevéssük emlékünkbe az egyes részleteket a már ismert fődomb közelében természetesen leszállottunk. Ezuttal egy nehány munkást találtunk itt, kik egy ujabb emlékoszlop felállitásán dolgoztak. Abban a reményben, hogy a feliratokra vonatkozólag valami felvilágositást kaphatunk, megszólitottuk őket, de minthogy ezek is csak bulgárul beszéltek, minden törekvésünk füstbe ment.

Még egy pillantás s a plevnai csatatérnek valószinüleg örökre hátat fordítánk; a következő lejtő már a látkörből is véglegesen kizárta.

Estve ugy 6—7 óra között megint Nikopolban voltunk, mely most Plevna s általában Bulgária után szépnek, élénk városnak tünt fel.

Nem hagyhatom emlités nélkül azt a körülményt, hogy midőn Nikopol előtt egy u t s z é l i c s á r d á b a n megállottunk pihentetni, a legpompásabb D r é h e r - f é l e sört kaptuk, mely itt általánosan el van terjedve. — Mit nem tesz az én felséges Dunám!

Nikopolban utitársamtól elváltam.

Ő még az estvéli gyors hajóval felfelé ment Mehádiára egy kicsit mulatni, hozzá magam is szivesen elkisértem volna, de minthogy főnököm szivességével visszaélni nem akartam, a következő nap (szerda) reggelén „Ferdinand Max" on visszaindultam, hogy adott igéretem szerint a meghatározott időben itthon lehessek.

Visszapillantva itt e k i s excursiómra, teljességgel nem mondhatom kedvezőnek a benyomást, melyet Bulgária e jelentéktelen részének látásánál éreztem.

Az elhagyottság, az általános ugy anyagi, mint szellemi culturának primitiv foka, mind oly jelenségek, melyek a kedélyre nyomasztólag hatnak, de viszont nem olyanok, melyeket szebbekké és jobbakká változtatni ne lehetne, annál is inkább, mert az ország kedvező fekvése, termékenynek látszó és igazán pihent földterülete ezt jogosan remélni engedik.

Bulgária ez idő szerint, habár részben török, részben orosz felsőbbség alatt, de mégis mint független ország, önválasztotta ifju tetterős fejedelmével, egy uj aera kezdetén áll, saját magától függ, hogy megkettőzött szorgalom s kitartó munkájával kiküzdje s megtartsa magának mindazt, mit eddig elmulasztott, s mit eddig elérnie a végzet nem engedte.

Adja Isten, hogy az ifju Sándor herczeg a beléje helyezett bizalom és várakozásoknak teljesen megfelelve, vesse meg alapját egy virágzó és boldog jövőnek, hogy annak idején ne csak a Plevna piaczán felállitott emlékoszlop dicsőitse, de népének jóléte és fejlődése igazolja az utókor előtt, hogy a plevnai vérontásnak üdvös következményei is voltak.

Szerdán reggel 7 órakor tehát mint már mondám — miután az ügynök és konstantinápolyi barátomtól is szivélyes bucsut vettem — visszaindultam Nikopolból.

Délután 2 órakor Giurgevóban, s innen a 6 órai gyorsvonaton kirobogva, este 8¼-kor Bukarestben voltam, mi ujabbi bizonyitéka annak, hogy a föld csakugyan kerek, mert a k i i n d u l á s i p o n t b a szerencsésen visszatértem.

Hogy mit tesz Bulgáriából Bukarestbe érkezni, meg fogja itélhetni mindenki, a ki egyátalában Bulgáriából Bukarestbe érkezik. Ez ugyan olyan „Kirchenparade" féle commentálás, de meg vagyok győződve, hogy az előadottak után meg fogja érteni, a szives olvasó e szavaimnak mély jelentőségét, s természetesnek fogja találni, ha Bukarest most ugy tűnt föl előttem, mint egy kicsi világ.

Még csak annyit akarok ide bigygyeszteni, hogy ismerőseimet még ebédnél kaptam, kiknek élményeimet hevenyében szórul szóra el is beszéltem, de persze nem ilyen diszkiadásban.

S most nincs egyéb hátra, minthogy a szives olvasónak — feltéve hogy kibirta velem idáig — kitartó türelmeért teljes elismerésemet és legőszintébb köszönetemet nyilvánitsam, önnek pedig, kedves szerkesztő ur, legszivélyesebb üdvözletem mellett sok szerencsét kivánjak közeledő névnapjához.*)

---

*) Köszönöm.

Szerk.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

nyában félreverték a harangot, mert az alsó részen a veszély tetőpontra hágott.

Ugyancsak 12 órakor jelentették, hogy a radnai uton átmenő töltésen keresztülcsapott a viz. Itt már ki kellett költöztetni a lakosságot az alacsonyabban fekvő és viz boritotta házakból. E ponton Pálffy állami főmérnök vezette a munkát, és 3 órakor azt jelenté, hogy a radnai uti keresztől a vaspálya-töltésig menő részen, mintegy 60—70 ölnyi hosszuságban, oly magasra emelkedett a viz, hogy csak egy arasznyi emelkedés még, és Arad el van árasztva.

Délután azonban már látta a bizottság, hogy rendkivüli eszközök alkalmazása nélkül kellő számu munkásokhoz nem juthat. Némelyek királyi biztos kiküldését akarták a kormánytol kérni, mások a kényszermunkát akarták elrendelni és sürgették, hogy a töltéseken bámuló nép karhatalommal hajtassék munkára. Végre az győzött, hogy magas munkabér igértetett.

A délután folyamában csillapult az izgalom; intézkedés történt az éjjeli szolgálat érdekében. A munkák vezetésére hatósági biztosok neveztettek ki, s az egész védelmi vonalat szakaszokra osztották fel, minden szakaszra 4—5 oly egyén neveztetvén ki, a kiket a nép ismer.

Este a viz ujra emelkedett és 4 méter 45 czméternyi magasra nőtt. A vész bizottság egész éjjel együtt volt; a töltéseken emberfeletti munka folyt, az erdélyi vaspálya esti vonatán megérkezett 182 munkás azonnal a veszélyeztetett pontokra szállittatott. Az éj szerencsésen elmult, s a viz reggeli $^1/_4$8 óráig 35 czméterrel apadt.

Kedden azonban ujra nőtt a veszély. Már 10 órakor délelőtt 4·46, $^1/_2$12-kor 4·49, délután $^1/_2$3-kor 4·50 volt a vizállás. A radnai-uton óriási erőfeszitéssel kellett küzdeni a betörni készülő ár ellen, mely egész estig nyugtalanitó volt. Ez oldalról volt első sorban veszélyeztetve a város, mivel a déli $^1/_2$12 óra tájban Mikalakát elöntött ár arról közeledett a város felé.

A szerdán virradóra, valamint az egész napon át történtekről a következőket irják:

A Maros-meder és az ellepett ártéren csontkeményre fagyott a tajtékzó elem; haragos habjából kemény csipke szegélyzi a bilincsbe vert ellenséget. Egy pár szomszéd falu halála árán, mi egyidőre mentve vagyunk. Mikalaka és Glogovátz, Csicsér és Mondorlak vályog kunyhói egymás után omladoznak össze. Ezer és ezer éhező, menekülő lepi el az országutat, melyből már alig két centimeternyi van még szárazon. Nálunk még ma is egész kétségbeesetten foly a munka, különösen a zsilipek töméséné, melyeken embervastagsággal ömlött be a viz. Ezernyi kocsi hordta folyton a legprimitivebb töltő anyagot, trágyát és szalmatöveket, melyeket fagyos rögekkel furkóztak annyira, hogy ugy a hogy a hozzá fagyott jég segitségével kitarthatja a neki fekvő árat. Ha megindul a jég, ily vizállás mellett, mint a tollat, mossa el az első sajlás.

Szerencsére felülről rohamos apadást jelez a táviró, s igy remélhető, hogy a jégburkok alatt maholnap annyira leesik az ár, hogy a meginduló jég baj nélkül zajlik el határainkról.

De hogy az elöntött érterületről és szerencsétlen falvakról mikor huzódik vissza a jég, a jó isten a megmondhatója. A városház tornyából szivrepesztő látvány terül a város körül. A merre a szem lát, jégtenger a határ, s a város, mint egy zátonyra tolt rozzant hajó, tétlenül kénytelen várni az isteni kegyelmet, mely válságos helyzetéből kimenti.

—

Arad, decz. 11. Feladatott este 7 órakor. A vizállás délutáni 3 óra óta folytonosan csökken. Jelenleg 385 ctm. Az idő rendkivül hideg. A jégtorlasz szilárdul áll.

MADRIDI ÜNNEPÉLYESSÉGEK.

A P. Hirlapnak Madridból többek között ezeket irják:

Foly hó 1-én háromnegyed 12-re a királyi család a kir. palotából a bika-viadal szinterére indult. A királyi pár nyitott kocsiban ült, ő felsége a király tábornoki egyenruhát viselt, a királyné pedig spanyol öltözetet, fején gazdag fehér fátyollal, köpenye piros, mely a felséges asszony finom és gyengéd arczvonásait hatásosan emelte ki. Egy más kocsiban Erzsébet főherczegnő ült előkelő udvari hölgyekkel, utána II. Izabella királynő két leányával; az utolsóban az aszturiai herczegnő Rainer főherczeggel és ennek kiséretével.

Midőn páholyaikat elfoglalták, a kitörő taps és éljenzés az alabárdosok zenekarát, mely épen a királyi „indulót“ játszotta, egészen elnémitá.

A küzdtéren a király elnököltet (mikor a király nincs jelen, az esetben a főváros kormányzója elnököl.)

Az arena zsufolásig telve volt — a viadorok egész személyzete felvonult, és midőn az Alguacil a bika-akol kulcsot jött kérni, kellemes meglepetéssel láttuk, hogy a mi szép királynénk határozott arczkifejezéssel áll fel, jobb karját kinyujtja, s a kért kulcsot az Alguacilnak odabajitja.

A publikum ezt látván, harsogó és szünni nem akaró éljenzésbe tört ki, örömmel szemlélve az ő ifju és rokonszenves királynéját nemzeti mulatságának élén.

A viadalokat rendező bizottság nagy sikerrel működött, mivel a viadalon 10 bika küzdött és eddig a leghiresebb gulyákból.

A két első bikát két fóur ejté el, a többinek mindenikét egy-egy kijelölt viador, kivévén egyet, mely a midőn egy viadort üzőbe vett, balszarvával a korlátba akadt, s a megakadt szarv letörött. A közönség kérte ezen csonka bika eltávolitását, a mit a királyné meg is engedett.

Az utolsónak az alabárdosok őre adta meg a kegyelemdöfést.

A viadal egynegyed 5-re ért véget.

Ő felségeik a küzdtérről kijöve, királyi családjaikkal „buen retiro“ kertben sétakocsizást tartottak, honnan visszatértek palotájukba oly roppant néptömeggel telt utczákon, hogy csak nagy nehezen és lépésben hatolhattak előre.

Alig lehet valami csillogóbbat s nagyszerübbet gondolni, mint a királyi palotában adott zeneestély.

Midőn ő felségeik és a fenségek az ebédlő teremből a termekbe jövének, a hol az estély tartatott, többen voltak ott 200 személynél: a királyi család azoknak nagyobb részével beszélt, király ő felsége pedig felséges nejének a legelőkelőbbeket bemutatta.

Donna Maria Krisztina királyné dusgazdag, égszinkék atlasz, szines himzésekkel diszitett ruhát, és nagyértékü gyémántokból álló ékszereket viselt.

A király édesanyján fehér atlasz drága csipkékkel diszitett ruha volt, gyémántokkal és smaragdokkal diszitve.

Ő felségeik éjfél után távoztak el, az asturiai herczegnő egy órakor; fél órával később a palota kapui bezárattak.

Az opera szinházban előadott zeneestély jó emlékezetben marad mindazoknál, a kik a klasszikus zenét kedvelik.

Fél nyolczkor a szinháznak minden zuga meg volt telve, s mint az előbbi előadáskor, ugy most is a szépnem az első helyet foglalta el.

Sokan a nők közül fehér mantillal és többek igen gazdag vidéki viseletekben jelentek meg.

A királyi család 9 óra 10 perczkor jelent meg a szinházban. Beléptükkor a királyi induló harsant föl. Midőn ő felségeik megjelentek, a nagy közönség által lelkesen üdvözöltettek. Ezután elkezdődött a hangverseny.

Szünidőközben a közönség arczczal a királyi páholy felé fordulva, ő felségeik iránti tiszteletből állva maradt. Az egész királyi család jelen volt, Izabella királynő kivételével.

12 órakor ő felségeik és a királyi család eltávoztak. A királyi menyegzői ünnepélyek be vannak végezve, a madridi lakosok napi foglalkozásaikhoz térnek, s a vaspálya vonatok a nagyszámu idegeneket szállitják el, kik a spanyol földön látottaknak és hallottaknak hazájukba hirét viszik.

A törvényhozó testületek is folytatni fogják elkezdett munkáikat és igy a válság ily szerencsés esemény után jelentékeny halasztást szenvedett. Martinez Campos folytatja a kubai rabszolgák fel zabaditását, és a többség erélyesen fogja ellenezni.

Uj dolgokat láttunk, és reméljük, hogy ezeket mások fogják követni, a melyek nem kevésbé fogják lekötni Európa figyelmét, s a melyekről nem mulasztom el önöket annak idejében értesiteni.

Tegnap Erzsébet főherczegnő a képtárt látogatta meg. A madridi helyőrség feletti nagy szemle a rosz idő miatt elmaradt.

A kereskedelmi és iparkamara közgyülése.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara folyó évi deczember 9-én tartotta meg rendes havi gyülését, melynek tárgyai közül a következőket kell kiemelnünk:

Az országos magyar gazdasági egyesület tudatta a kamarával azon határozatát, hogy a földmivelésünket sujtó bajok kitárása és orvoslási módok javaslatba hozatala czéljából kebelében nagyobb mérvü enquetet indit meg, melynek alapján az egyesület a törvényhozás és kormánynál a jelzett bajok orvoslása végett szükséges lépéseket tenni s a kivánt intézkedéseket erélyesen sürgetni szándékoznék. Felkérte azért a kamarát, hogy a gabnakereskedési és közlekedési ügyek tárgyalására nézve a f. évi deczemberben 15, 16 és 17-én Budapesten tartandó enqueten magát egy kiküldött által képviseltesse. A gyülés Zsigmond Dezső kamarai tanácsos urat kérte fel, hogy az emlitett enqueten a kamarát képviselje.

Tischler és Giesel szállitmányos czég folyamodott a kamarához, hogy ő kész e városra vasuti felszólamlási irodát állitani, s miután arról értesültek, hogy a kamara egy ily vállalat keletkezése iránt óhaját fejezte ki, kéri a kamarát, őt e szándékában gyámolitani. A gyülés teljes méltánylással fogadta a nevezett czég ajánlkozását s habár nincs tehetség ben őt anyagi eszközökkel támogatni, e nemü vállalatát a legnagyobb kézséggel fogja a kamarakerület összes kereskedőinek ajánlani, könyvtárából a szükséges szakmunkákat szivesen átengedi, szóval kész minden erkölcsi támogatásban részesiteni.

A Ilik iparos congressus határozatait végrehajtó bizottság felhivására elhatározta a gyülés, hogy a congressusnak az országgyűléshez benyujtott kérvényében felhozottak pártolására felkéri a kamara-kerületből választott országgyülési képviselőket.

A brassói társkamara átirata folytán, elhatározta a gyülés, hogy a m. államvasutak keleti vonalának dijtételeit, tekintettel a romániai összeköttetésre, kész revisio alá venni s ugy a galaczi kikötőből várható behozatali, valamint az innen alkalmasnak tapasztalt kiviteli czikkekre nézve a tariffa tételei iránt indokolt előterjesztéseket tenni. Ez érdekben a brassói és kolozsvári kamara külön bizottságot küld ki, a mely az előmunkálatokat megtegye, s ha ezzel készen lesz, a két intézet küldöttei együttes értekezletre jőnek össze. A gyülés maga részéről a bizottságban, az elnök elnöklete alatt gr. Schweinitz Gyula, Sigmond Dezső, K. Biasini Domokos, Bogdán István, Benigni Sámuel és Hutflesz Károly kamarai tanácsos urakat választotta meg, kik tanácskozásaikba szakértő egyéneket hivhatnak meg.

Grün Salamon kolozsvári polgárnak a m. ministeriumhoz intézett azon kérését, hogy a távirászat terén általa még 1873-ban javaslatba hozott szószám szerinti dijazási rendszerért pénzbeli jutalomban részesittessék, a gyülés a minister méltányos figyelmébe ajánlotta.

A kamara fölterjesztést intézett a m. keresk. miniszteriumhoz a vasuti igazgatóság azon szándékának megváltoztatásá rt, a mely szerint a Budapest és Bukarest 1880. ápril 1-én életbe léptetendő gyorsvonatok állitólag nem Nagy Várad-Kolozsváron, hanem Arad-Tövisen át fognának közlekedni csupán azon okból, mert az utóbbi vonalon a távolság 20 perczczel több lenne. A fölterjesztésben kiemeltetik, hogy a méltányossági szemponton kivül a pénzügyi tekinte is a mellett látszik nyilatkozni, hogy e gyors vonatok ne az ország azon részén közlekedjenek, a hol már az osztrák államvasutnak ugy is jár egy gyorsvonata, hanem a népes városokban gazdagabb N.-Várad, Debreczen, Kolozsvár és vidékét átszelő irányban.

Az utóbbi időben előfordult gyakori vonat elkésések s ebből a közönségre háramló kellemetlenségek enyhitése szempontjából a gyülés felkérni határozta a távirda-igazgatóságot, hogy a helybeli távirda utján értesitesse a rendőrséget a kolozsvári vonatok késedelmeiről, hogy az ily eseteket a városházán kifüggesztendő táblán a közönséggel tudatni lehessen.

A gyülés az elnökség ajánlatára a kamarai törvény értelmében levelező tagokul megválasztotta gróf Schweinitz Gyula, Sigmond Ákos, Eöry Tivadar, Kővári László és Horovitz Sámuel urakat helyben, és Ebergényi Mózes urat Abrudbányáról, Mihailovics Győző urat Radnáról, Baruch Adolf urat Maros-Vásárhelyről, mint a kik a kerület közgazdasági érdekeiről a kamarának eddig is sok hasznos felvilágositást nyujtottak.

FELVONÁSOK KÖZÖTT.

(*Szini reflexiók Vaquerie után.*)

A dráma a költő és közönség szoros ölelkezéséből születik. A drámai költő soha sincs nagyon bizalmas érintkezésben a néppel. Eschylos, Shakspere és Molière maguk is szinészek voltak.

Mindebből az következik, hogy a müvek az élettel egynek kell lennie. A könyv mindig a szerző mérsékletét tükrözi vissza. Az ember jelleme az a nedü, mely a költő homlokán nyiló virágok szinét és illatát meghatározza. A költő, virágok között élő ember.

A büszke lelkesedés nem keresi föl azokat, kik megtagadják, s pirulnak miatta. Nagy erőfeszitéssel kell meghóditani azt. Senki se lehet Eschylos önmaga ellenére. Az embert nem lehet erőltetett remekműre kényszeriteni: a lángész nem gályarabság.

*

A költő munkája nehéz! Minden más művésznek van valami eszköz a kezében, mely vele dolgozik; a zenésznek ott a hangszere, mélyből a hang az első érintésre fölbuzog; a szobrásznak ott az agyag, a festőnek a sokféle szin, s ha olykor nem tudja lova tajtékát lerajzolni, oda veti szivacsát, s ez elvégzi a munkát helyette; — a költőnek agyvelején kivül semmije nincs. A szobrász, a festő és zenész az anyagból merit; a költő a végtelenségből. Csak ő állit elő valamit a semmiből. Ő valósitja meg az elvontat, ő ragadja meg a megfoghatatlant, ő mutatja meg a láthatatlant.

*

A művészet annyira halhatatlan, hogy saját bölcsészetét is túléli.

A művészetben nincsenek szörnyetegek; abban csak remekművek vannak. A művészet, a szépség; szépsége mindennek, szépsége a rútnak is. A remekművek a századok ragyogó példányai.

A művészet a történelem fénye.

*

A költők — akár akarják, akár nem — alkotásaik által mindig szoros viszonyban vannak a megtörtént és megtörténendő dolgokkal.

Egy dráma, melyben semmi se volna közös a multtal és jövővel, nem volna közös az emberiség multjával és jövőjével se; nem volna az magával az emberiséggel sem, melynek multja, jelene és jövője solidárisok.

A remekműnek az a kelléke, hogy ép ugy hasonlitson más remekműhez, minthogy attól különbözzék; hogy ép annyira ugyanaz legyen, mint a mennyire más; hogy ép ugy legyen mindenik, mint a hogy különálló!

Egység az igazban: ez a törvény. Az egység nemcsak a mű egyes részeinek kapcsa: ez csak a belső, szoros értelemben vett egység. A valódi, magasabb szempontból vett egység: ez a mű atyafisága a jelenben és multban megjelent, s a jövőben születendő minden más munkával.

Ez atyafiság ép ugy nem akadályozza a költő egyéniségét, mint a testvér testvére személyiségét.

— ss. —

A NŐKRŐL A FÉRFIAKNAK

— egy nő. —

Kétségtelen, hogy a nők 16—30 év között gyakorolják a legnagyobb befolyást. Később már mindig hanyatlik ez, még pedig abban a mértékben, a mint a nők okosodnak.

Karr Alfons.

A M. Polgár 279. számában olvastam az apróságok közt, Karr Alfons fenn idézett szavait, melyeket mottónak tüztem ide s ha szerkesztő ur megengedi, egy kis elmefuttatásba bocsátkozom e motto felett.

Sokszor hallja az ember emlegetni, hogy a nők örökké gyermekeknek maradnak és hogy ez miért van, erre legjobb felelet Karr állitása, hogy befolyásuk azon arányban hanyatlik, a mint okosodnak.

Ezt minden nő tudja tapasztalatból, érzi ösztönszerüleg, ha bár nem is tudja azt szabatosan szavakkal kifejezni.

Sok nő örülne, ha arczának gyermekes fiatalsága nem mulna el, de bizony elmulik még pedig nagyon is hamar. És fájdalom, lelke, kedélye frissesége néha még hamarabb megtörik.

Miért tehát, hogy a nagyvilág párketjén s még a családi életben is oly sokszor találkozunk gyermekesnek tetsző nőkkel?

Lehet, hogy a keleti nők, kik háremüket alig hagyják el s minden esetre azon kivül — ha talán egy utczán végig is mennek — nem élnek, nem mulatnak.

Lehet, hogy ezen nők, kik teljesen elzárt életmódjuk következtében nem tudnak férjeik küzdelmeiről s igy nem is oszthatják azt, kik egyéb kötelességet nem ismernek, mint a férjet, urát mosolylyal tárt karokkal fogadni, kik igazán csak szeretni vannak hivatva s kiktől még hűséget sem követelnek, teljesen elzárván őket idegen férfiak érintkezése elől ugy hogy még hűségükről sem ők magok felelősek, — hogy ezen virágházi nők lelkülete gyermekesnek marad.

De itt az ugynevezett czivilisalt nyugaton, hol a nőt már nem tartják egész rabság és tudatlanságban, hol ép ezért már követelésekkel lépnek fel irányban, hol már maga igyekszik magának férjet választani s hol annak társa akar lenni a szó nemesebb értelmében is, megértvén törekvéseit, s legalább gondolatban vele küzd, vele érez s ha csak annyit is segitett előhaladásában, mint az Aesopus legye a szekér huzásában, legalább remeg érette, midőn férje ügyei nem jól állanak s örül, ha siker koronázza törekvéseit.

Itt, hol ha a férj valamely kenyérkereset, vagy közpályának él, a nő viszi nemcsak a belső, de igen gyakran a külső gazdaságot is és neveli a gyermeket;

Itt, hol nem szokás a nőt ellátni, mint a keleti haremekben, minden lehető szükségesekkel és kényelemmel — magyarán mondva, mint a vakot — hanem igen helyesen maga kell hogy magának megteremtse kényelmét, egész háztáját;

Itt a czivizált nyugaton még tovább mennek, mert igen gyakran csak nagy igényeket támasztanak a nők teendőit illetőleg, de megtagadják tőle a módot a kivántak előállitásában. Hogy csak pár, egészen közönséges példával éljek: hány férfi szeret, teszem jól enni, de azért nem hajlandó a őzetésre költekezni, hány ócsárolja nejét egyszerü ruházatjáért, de dühbe jön a divatárusnő számlájáért stb.

Itt, hol a szokás, társadalom és férj egyaránt komoly teendőket, kötelességeket ró a nőre, itt a nő igen hamar elveszti gyerekességét.

És ha mégis találunk kedves, ugynevezett gyerekes nőt, az vagy kivételképen oly ruganyos lelkületről tanuskodik, melyen nem hagyott nyomot a komoly küzdelem és ezer kellemetlenség, vagy még nagyobb kivételképen egy oly férfi kellett hogy mellette álljon, ki a világ és közte védő paizsul állitotta magát, és ennek mérges nyilait, kimeritő küzdelmeit felfogta előle.

De legtöbb esetben csak kedveseiért elkövetett ártatlan tettetés az. Minden nő jól tudja azt, ha bár nem is olvasta Karrtól, hogy a férfi szereti a gyerekes nőt, s ha férjét komoran látja hazatérni munkájából, ha életterhe lenyomta annak kedélyét — — bár ő épen ugy van általa sujtva — szive egész szeretetével, gyöngédségével gondtalan gyermekes képpel igyekszik őt felviditani, komoly gondolataitól elvonni. Hánynak nem reszketett szive e szeretett tettetés alatt? No de mint minden jó tett magában hordja jutalmát, legtöbbször önmagát is felviditá a férj felnyilt arcza és mosolya.

Nagyobbrésze a férfiaknak meg is vallja, hogy nem szereti az okos nőket, ez az oka tehát a nők gyerekeskedésének, mert eszerint mi van mit tenni, mint adni a gyerekest.

Megszorul egy nő és komolyan közeledik egy férfihoz, igen ritkán számithat segélyre, elnézésre, mig ellenben, ha előbb kimeritette a világ ura előtt bohóságait, gyerekeskedései tárházát s igy jó hangulatba hozta őt, igen ritka, hogy elutasittatnék s ne nyerne bocsánatot.

Ha egy nő egyszerüen nyilvánitja bármily valóban szükséges és szerény kivánságát, legalább is rosz képpel adják azt meg neki. Mig ha incselkedésen kezdi, a legbolondabb kivánsága is teljesül.

A férfi a világ ura és uralmát csak gyerekes, bohó asszonyokkal osztja meg s még is azt mondja Karr lejebb, hogy a nőknek soha sem lehet semmit bebizonyitni stb. Hát az a férfi, kinek csak kaczérsággal lehet bizonyitani, azzal meggyőzni: okosabb-e azon nőnél, ki szivével hitt?

A törökök, ha nem tanitják leányaikat, meg is elégesznek szépségökkel, de a nyugati nemzetek bölcs férfiai azt kivánják, hogy a „gyönge nemnek“ gúnyolt nő legyen erős a kisértés ellen, legyen erős az élet küzdelmében, legyen felvilágosodott és e mellett legyen „gyerek.“

Ha ilyenek tudnánk lenni, igazán „angyalok“ lennénk.

K. M.

RAJZOK

a coulisszák mögűl.

IV.

„Ő.“

Illetlenséget követtem el.

Utrakeltem az apostolok közé, mielőtt tisztelegtem volna a Messiásnál.

Sietek hibámat helyrehozni.

Tehát:

*

„Állt egy szobor magas hegy tetején.
„Olyan magas volt e hegy . . olyan magas . . .“

de nem . . . nem lehet! leteszem a tollat Ő előtte. Nincs erőm megénekelni dicsőségét; nincs erőm betükből megépiteni az ő pantheonát.

Nem tudok a napba nézni, hogy részleteit megfigyelhessem és kellően méltányoljam.

Ő róla hallgatni fogok.

Ő róla a ki soha senkit sem protegál, s mindig annak adja a jó szerepeket, a kire haragszik;

a ki igazságos, méltányos, valódi édes apja minden szinészének;

a ki annyi ügyességgel tudta a kolozsvári szinházat eddig még soha nem ismert szinvonalra juttatni;

a ki oly hatalmas lendületet adott az eredeti szinirodalomnak, minő a Katonák, Szigligetik, Tóth Edék után képzelhető sem volt;

a ki napfényre hozott irói talentumokat és gyöngyöket, melyek nélküle bizonyosan a legrejtettebb sötétben maradtak volna;

a ki csodálatos módokon fejleszti a magasabb izlést és nemes érdeklődést a művészet iránt;

a ki egészen uj közönséget teremtett előadásaival, mely ugyan nem jár a szinházba, de azért bálványozza őt és rajong érette;

a ki diadalt-diadalra arat, mint szinész, mint müvezető, mint reformator és mint Messiás;

a ki végre megmutatta nekünk, hogy mi az: „szinház“;

a ki meggyógyitotta a publikumot közel 60 esztendős képzelgéséből, hogy eddig is volt itt jó társulat és jó előadás;

a ki fellépteivel oly érzékenyen emlékeztet bennünket a világ minden nagy tragikusára;

a ki Nagy, Utolérhetetlen, Megbecsülhetetlen;
a ki infallibilisabb a római pápánál;
bölcsebb Solonnál;
költőibb Danténál;
eszményibb Endymionnál;
hóditóbb Nagy Sándornál;
szellemesebb La Bruyérenél;
tragikusabb Rosciusnál;
reformatorabb Luthernél;
megváltóbb a megváltónál;
molnárabb Barnumnál;
delobellebb Delobellnél, — — Ő róla hallgatni fogok!

\+

Meggyujtó a határtalan hódolatom bengalisai tüzfényét, fölemelem rá ájtatos tekintetemet, s azt mondom:

„Pagner! Én meghalok éretted!“

Árvizveszély Kolozsvárt.

Csütörtökön (decz. 11.) éjjel a Nagy-Szamos medrén kicsapott a viz, s hidelvi király, nagy és kis brettyó- és kajántó-utczában a vizre rugó kerteket, valamint a kétviz között porond- és Ágoston utczák egy részének lakházait elöntötte. Ez áradást két körülmény idézhette elő: felülről a Szamos medrébe gurult házuhatagok által megszaporodott viz, s alúlról a jégtorlódás által megakadályozott szabad lefolyás. A vész hirére a hatóság éjjel mindjárt intézkedett a megtámadott lakrészek kiüritéséről. Mintegy 23 lakház ürittetett ki a porond-utczában.

Tegnap (péntek) reggelre a viz már sokat apadt. Az egész meder jégpánczéllal van bevonva; viz csak imitt amott látszik a szélekben, a hol lékeket vágtak.

A városi hatóság ismét tüzetes szemle alá vette a veszélyeztetett területet, s mentő eszközökről tanácskozott. Sokan a jég megtörését inditványozták; de ezzel szemben az hozatott fel, hogy a jég, ha darabokra robbantatik, a viz által sok helyen a fenékre sodortatik, s igy a felső réteggel annyira kapcsolatba hozatik, hogy a lefolyás még nagyobb akadályokba ütközik, főleg, ha tekintetbe vesszük, hogy a városon kivül a meder hosszában mindenütt álló jeget talál. Tehát mig egyfelől a szabad lefolyás czélja nem lesz elérve, addig másfelől előidéznők azt, hogy a jégkéreg megtörésével a viznek szabadabb tért nyitnánk az oldalokon leendő kiütésre. Miután tehát a viz különben is annyira apadt, hogy csaknem rendes medrébe tért vissza, s igy a veszély az éjjel óta nem nőtt, hanem kisebbedett: legczélszerübbnek látszik a jegeléssel fölhagyni, hanem a helyett a veszélyesebb pontokon, hol a talajfekvés miatt a kiöntés valószinübb lehet, mint pl. hidfő utcza szélén, a sertés-piaczi, s a vasuti vashidnál a viz elé ideiglenes gátokat emelni, s végre minden változást a legébberebb figyelemmel kisérni, hogy a meglepetés ki legyen zárva. A város és érdekelt magánosok szekerei az ideiglenes gátok anyagának összehordására vannak kirendelve.

Ennyiben állott ez ügy a déli órákig.

*

Central University Library Cluj

— esti 6 óra.

A délutáni órákban a viz kissé apadóban volt ugyan, de nagyobb önmegnyugtatás végett a következő éj izgalmainak kikerülése végett a hatóság egy vegyes bizottság kiküldését eszközölte ki egész Szt Miklósig, esetleg Apahidáig, hogy a meder állását megszemléive, itt a teendőket a szerint lehessen elrendelni. E bizottsagban Fekete Pál városgazda, Vizi Endre kir. mérnök, és Csizmár József járási szbiró vettek részt. Hazatérve azon megnyugtató jelentést tevék, hogy ugasztó körülmény nem mutatkozik; sőt a Szamosfalvi gát elsodrása által azt az előnyt nyertük, hogy a viznek szabadabb lefolyása van. Szt.-Miklóson -- hol a viz a falu egy részébe becsapott — ez egész héten jelelés folyt; de miután a viznek a mederbe visszaszállása a további fáradságot fölöslegessé tevé, a szolgabiró a jegelést beszünteté. Mindezekből reánk nézve az a megnyugtató következmény, hogy ez idő szerint nagyobb bajtól nem félhetünk.

A Szamos ez óráig az egész város területén szemlélhatólag apad.

Az éj eshetőségeit ébren várjuk. Ezekről később tudósitunk.

*

Decz. 13. reggel 2 óra.

Az este 8 órakor az az izgató hir vert fel a hidelvéről, hogy hidfő utczában a nap közben emelt korlátokat a viz áttörte, s egyfelől ez egész utczát elöntötte, másfelől külső király utczában egyes telkeket ismételve komolyan fenyeget.

Megmagyarázhatlan körülmény mindkét állitást valónak bizonyitotta. Megmagyarázhatlan, mert a viz a nagyhidon felül, a sertéstéri hidon alul a már délután tapasztalt megnyugtató állapotban volt. A dunalás tehát a két hid között levő csekély térczium ban volt. Mialatt azonban intézkedések tétettek arra, hogy a király- és ujutczák a viztől megóvassanak, a viz rendes medrébe ismét visszatért, s egy órai időköz alatt fenyegető állását ismét elveszté.

E perczben (reggeli 2—3 óra között) az egész fenyegetett vidék csöndes. A hatóság részéről kiküldött őrjárat jelentése szerint az aggodalom ismét elenyészett, s az egész környék elcsöndesült.

Azonban az eddigi szeszélyes változásokból itélve, minden pillanat ujabb megleptéseket idézhet elő.

*

Reggel 4 óra: semmi ujabb.

Tutajos.

GONDOLATOK.

— Karr Alfonztól. —

Az embereket kényszeritik, hogy a birákat az igazságszolgáltatással, a papokat istennel összetévesszék. Így szokják meg aztán, hogy az igazságszolgáltatás és isten iránt bizalmatlansággal viseltessenek.

*

Minden nap olvasható a lapokban: „A bűn kiderítve; de hála N. ügyvéd ékesszólásának, a vádlottat fölmenté.“ Ha igaz, hogy egy ügyvéd befolyással rendelkezhetik, el kell törülni vagy az ügyvédséget, vagy a juryt.

*

Sokan egész kényelmesen abban tartják az erényességet, hogy másokkal szemben szigoruak legyenek.

*

Vannak csacska emberek, kik a kertésznek a fák phyllomania nevü betegségét juttatják eszére, mi abban áll, hogy a fák sok levelet hajtanak, de gyümölcsöt nem teremnek.

*

Ne legyenek szomszédaitok, ha békében akartok élni velök.

*

Van egy boldogság, mely abban áll, hogy sokkal nagyobb gondjaink vannak, semhogy az aprókkal foglalódhatnánk.

*

Rejtsük el minden boldogságunkat, mint az ember elrejti kincsét, midőn vészes helyen jár. Az élet nagyon bizótos.

*

A élettől rendesen többet követelnek, mint a mennyit adhat; megszoktuk, hogy boldogságunkat letagadjuk, szerencsétlenségünket pedig kikerülhetetlen szükségekbe helyezzük.

*

Az élet két részre oszlik: egyik telve reményekkel, mik sohase teljesülnek; másik telve sajnálattal az oly boldogság miatt, melyet nem élvezünk; mert mindaz, mit a jövőben oly szépnek látunk, megérve pedig csalódásnak tapasztaltunk: ujra varázsszinben tünik föl, ha multtá vált.

— ss. —

A VÁDLOTTAK PADJÁN.

A helybeli kir. törvényszéknél folyó évi november 12-én a következő bűnügyekben tartattak végtárgyalások:

I. Fülöp Mihály sulyos t. sértési bűnügye.

(Egy férj, ki nejének orrát levágja.)

A végtárgyaláson elnökölt Pap Leontin t. biró.

Birák: Veress Ákos, Péterffy Domokos. Kir. ügyész dr. Biró János. Védő: Köblös Sándor ügyvéd.

A felolvasott vádirat szerint Fülöp Mihály gyulai illetőségü, 26 éves, g. e. vallásu, szőcslegény, a neje Demeter Róza és anyósa Demeter Józsefné ellen elkövetett sulyos testi sértési bűntényekkel vadoltatik. A vérengző természetü s már többször bűntetett vádlott felkeresve nejét — ki tőle külön válva szülői házánál lakott — megelőző szóvita után egy nagy konyhakéssel nejének orrát vágta le, s ugyanazon alkalommal egy fejszével anyósát is bántalmazta.

Vádlott tagadja a gonosz szándékot, állitván, hogy neje a konyha-késsel őt akarta megszurni, s midőn önvédelemből a kést félre ütötte, véletlenül sérült meg neje. Az anyósa ellen elkövetett sértést beösmeri. — A kihallgatott tanuk közül Deutsch Áron vallja, hogy vádlott előtte a tény elkövetése előtt 3 nappal fenyegetőzött, miszerint nejének orrát levágja és megcsúfitja. Demeter József vallomása szerint vádlott nem védelemből, hanem szándékosan sértette meg nejét.

A végtárgyaláson megjelent szép fiatal sértett nő arcza a sebhelyek által el van csúfitva. A végtárgyalás befejezése után kir. ügyész vádlottat a mindkét nő ellen elkövetett sulyos t. sértési bűntényben bűnösnek kimondani és 2 évi sulyos börtönre itélni kéri.

Védő: Meglevén maga is győződve a bűnösségről, csak az enyhitő körülmények tekintetbe vételét kéri.

A kir. törvényszék — megtartott tanácskozás után — vádlottat 2 évi sulyos börtönre itélte.

Vádlott az itélet ellen fellebbezett.

—

II. Pap Mitru és Fodor Anucz lopási bünügye.

A vádhatározat indokai szerint Pap Mitru és Fodor Anucz n.-kalotai illetőségü napszámosok 1879. april 7-én Puty Georgot B.-Hunyadon az utczán ittas állapotban találván, börtüszőjét derekáról leoldották és a benne volt 21 frt 30 krt ellopták.

A végtárgyalás rendén mindkét vádlott beösmeri cselekvényét.

Kir. ügyész egy havi börtönbűntetést inditványoz.

A kir. törvényszék a fenforgó enyhitő körülmények mellett — Pap Mitru és Fodor Anuczot,i az ügyészi inditványhoz képest egy-egy havi sulyos börtönre itélte.

Vádlottak az itéleten megnyugodtak.

III. Nemes Gligor lopási bünügye.

Vádlott 26 éves g. e. vallásu n. czégi illetőségü napszámos. A végtárgyaláson tett beösmerése szerint 1879. oct. 6 án a katonai határról br. Kemény Jánosnak 120 frt értékü 14 drb juhát lopta el.

Kir. ügyész vádlott ellen egy évi börtönbűntetést kér.

A kir. törvényszék Nemes Gligort — tekintve, hogy lopásért már többször fenyitve volt — egy évi sulyos börtönre itélte.

Vádlott az itéleten megnyugodott.

TÖRTCSEREPEK.

A székely-muzeumot nehány év előtt egy derék, mivelt és áldozatkész székely nő, Csereyné Jánosné urasszony alapitotta meg. Sokan ez ifju muzeumról fitymalólag nyilatkoztak, s ennek ellensulyozására Pulszky Ferencz a napokban egy levelet intézett Csereynéhez, mely igy kezdődik szórúl szóra: „Nagyságos asszony! Sajnálom, hogy erdélyi utam alkalmával az idő rövidsége nem engedte, hogy nagyságodnak személyesen fejezzem ki tiszteletemet, melyet nagyságod iránt mindenki érez, ki a régiségekkel foglalkozik.“

Hallottunk mi ennél nagyobb és igazabb udvariasságot is Pulszkytól.

* * *

Hermann Antal volt pancsovai tanár nagy inflamatióban, van mióta meghallotta, hogy Jenei József ellenzéki lapot akar fundálni.

Sietett nála tisztelkedni, — s felajánlotta szolgálatait.

— Hogy hivják önt?

— Hermann Antalnak.

— Hja bizony az baj!

— Micsoda?

— Hogy Antal és nem Ottónak hivják!

Hermann ajánlkozott, hogy a hazáért ujra megkeresztelkedik; de ezt már Jeney Józsi nem várhatta be, s hazautazott M.-Vásárhelyre.

* * *

A „Pesti Hirlap“-ban Roboz István a magyar vidéki szinészetről tárczaczikket irt, s a többek között azon búsul, hogy miért nem adott az isten minden szinháznak egy-egy Molnár Györgyöt.

Az isten már csak azért is megbocsáthatja Roboznak ezt a borzasztó felkiáltását, mert láthatja, hogy: nem tudja mit beszél!

* * *

A „Jövő“ megalapitója, Stein János találkozik Hegedüs Istvánnal az utczán.

— Enyje, igazán sajnálom, hogy nem lehetett az uj lapból semmi sem!

— Már tul vagyunk a dolgon!

— Beszéljük meg még egyszer a dolgot.

— Nem lehet.

— Miért?

— Mert nálam egy esztendőben csak egyszer van április 1-ső napja!

Torma.

HIRHARANG.

Kolozsvárt, 1879. decz. 13.

(n.) **Városi közügyek.** A városi bizottságnak tegnap decz. 12-én d. u. 3 órakor érdekes közgyülése volt. Első tárgy az igazoló bizottság jelentése volt, a folyó évi nov. 23 án lefolyt választások igazolása tárgyában. A bizottság az összes megválasztottakat igazoltaknak jelentette ki. Elnök gróf Esterházy Kálmán főispán ur jelenté, hogy a jelen ülésbe az újon választott bizottsági tagok is meghivattak, egyszersmind melegen üdvözlé a bizottság uj tagjait, s a város közügyeit éber gondjukba ajánlta. Kapcsolatosan ezzel, bejelenté főispán ur ő mltsga, hogy Dr. Mály István az I kerületbeli megbizást megköszönve arról lemondott, s a II. kerület megbizását fogadta el. A bizottság a lemondást tudomásul vette, az uj választást folyó decz. 28 ra tűzte ki, elnökül ujolag Wolf János urat bizván meg. Ezután három interpellátio következett. Dr. Haller Károly a tanács és rendőrség hatáskörén való túlterjeszkedést lát egy régi policzialis intézkedés, mint szabály-rendelet megujitásában, mely a vásárok ügyében lett kibocsátva, kivált a kofák azon visszaélései meggátolása érdekében, hogy a vásárra hozott áruczikkeket a piaczra beérkeztök előtt le szokták foglalni. A bizottság a választ tudomásul vette. Dobál Antal a fasátrak ügyében tartott árlejtés ügyében interpellált, hogy az árlejtési feltételekben nem köttetett ki a bizottság jóváhagyása. Erre Vajna Sándor tanácsos válaszolt. A bizottság ugyanis a tanácsra bizta az árlejtés végrehajtását. A válasz tudásul vétetett, azzal a hozzáadással, hogy jövőre minden hasonló szerződés ügyében a bizottság jóváhagyása köttessék ki. Nagy Lajos a közvágóhid kérdésében interpellált. A bizottság tudásul vette a tanács azon válaszát, hogy a czukor gyári telekhez alkalmazott épitési tervek felülvizsgálat végett a kir. épitészeti hivatalnál vannak, s a hogy onnan visszaérkeznek, a bizottság elé fognak terjesztetni. Ezután a napirend vétetett tárgyalás alá, miről a jövő számban.

☞ **A Kelet** azon felmerült s általunk teljes fentartással jelzett hirre, hogy uj év után habarékpárti organummá válik, ideges lett s azt feleli, hogy a mi hirünk teremtette meg a mozgalmat arra, hogy kisérletek tétessenek egy ellenzéki lap alapitására. Nyugtassa meg magát tisztelt laptársunk, ez eszme egészen a Steiné volt, még pedig tisztán speculativ szempontokból, s már hónapok óta megbeszélés, levelezés, közvetités tárgya volt. Hogy a „Kelet“ szerkesztősége nem vette észre, hogy mi történik a tőszomszédságában, arról mi nem tehetünk. „A Magyar Polgár — irja a többek között a „Kelet“ -- a melynek nem volna izlése ellen, az erdélyi részekben egyedül képviselni a szabadelvü pártot s e mellett megakadályozni, hogy a Kelet nyomdájában egy negyedik versenytárs lépjen fel a kolozsvári nyomdászat terén, egész mohósággal kapott e mozgalmon.“ — Nagy tévedésben van a „K—t“ t. szerkesztője! Először: mert soha sem tartottuk veszedelmes concurrensnek; másodszor, mert nagy készséggel beismerjük, hogy egy negyedik — helyesebben ötödik — nyomda Kolozsvárra nézve valóságos életszükség. Az ujabb időben olyan élénk irodalmi és üzleti forgalma van a már meglevő nyomdáknak, hogy azok nem győzik a munkát, s Békésy ur jövedelmezőbb vállalatba alig fektethette volna heverő tőkéit, mint egy uj ötödik nyomdába. Ha valami, ugy ez bizonyára biztositni fogja a „Kelet“ tartos fennállását. A „Kelet“ válaszából végre tudomásul vesszük még: hogy pártállását senki más, csupán meggyőződése szabja meg, s e meggyőződés a szabadelvü kormánypárthoz köti, s nincs oka ezen pártálláson változtatni. Végre szerencsét kivánunk a „Kelet“ tiz éves jubileumához, addig is mig ezt személyesen átadhatjuk a jövő év október elsején.

— **A király az árvizkárosultaknak.** Ő felsége árvizkárosultak részére 3000 forintot adományozott magánpénztárából s azt a miniszterelnöknek rendelkezésére bocsátotta.

— **Maywald tábornok** kolozsvári dandárnok mint a Lipót-rend lovagja, ő felségétől a lovagi rangot kapta.

⊙ **A Kis-Szamos** vizállása akkora, hogy ma reggel a tüzoltó-laktanyánál majdnem az ut közepéig csapott ki. Az idő éjjel jelentékenyen enyhült, a tegnap esti hideg után.

☞ **Br. Kemeny Ferencznek**, ki egykor oly fontos szerepet játszott az erdélyi részek politikai világában, egy nagyon szép és hiven talált arczképét készitette el Kővary Endre festőnk. E kép a megszólalásig hű, s kétségen kivül legjobb müvei közé tartozik mesterének. E képet br. Kemény János rendelte meg.

☞ **Az Olt folyó** Málnás és Oltszein között kicsapott a medréből a jégzajlás miatt.

☞ **Brassóban a gazdasági takarékpénztár** részvény-társulat megalakult 100,000 alaptőkével. Az igazgatótanács tagjai: Elnök gr. Kálnoky Pál, alelnök Seethal Ferencz, tagok: Mauser Mihály, Béldy Tivadar, báró Szentkereszty Béla, Petky Ferencz. Felügyelő bizottság: Székely Gergely, gróf Kálnoky Félix, Künle József. Igazgatók: Alexi Theochaz és Maurer Victor. Bővebb részleteket az uj takarékpénztárról még nem kaptunk.

⊙ **Pálmay Ilka** asszony csütörtökön „Vöröshaju“ ban folytatta vendégszereplését a népszinházánál. A közönség ez alkalommal is nagy kitüntetéssel és tetszéssel fogadta, s minden dalát megujráztatták. Pálmay Ilka ma „Kisasszony feleségem“ operettben lép fel.

— **A bécsi diákok zavargása véget ért.** A csütörtöki előadásokat feltünő nagy számmal látogatják ismét a tanulók, s a hallgatók bizottsága által szerkesztett megbizási iratot közel 400 tanuló irta alá. Mondják, hogy dr. Kornhuber rektor a jövő évig megmarad, de akkor le fog mondani. Pierre mai előadásán sokan jelentek meg a békétlenek közül.

— **Szeged város adósságai.** A királybiztos a városi háztartás rendezése alkalmából föllhivta a hatóságot, hogy pontos és részletes kimutatásban tüntesse ki a város összes passiváit. Az érdekes kimutatásból, mely 20 tétel alatt részletesen fölsorolja a kisebb-nagyobb adósságokat, a „Sz. H.“ a főeredményt a következőkben közli: A város adósságai 1 millió 55 ezer 544 frt 91 kr összegre rugnak. Ezen tőke után az évi törlesztési teher tőketörlesztésben 32,285 frt 33 kr, kamatokban 72.307 forint 45 krajczár.

— **„Vandalizmus Németországban“** czim alatt közli az „Arch. Értesitő“ ama szemrehányásokat, melyekkel maguk a buzgóbb németek illetik Regensburg és Nürnberg városokat, s azoknak polgárait és municzipalis tisztviselőit, a kik nemcsak hogy semmi gondot nem forditanak épitészi müemlékeikre, de azokat a „modernizálás“ czim alatt le is romboltatják. Nürnberg város falait és régi gót magánházait szerte szét bontják, s a városházának nemcsak relief müveit, de régi almáriumait és becses faragásu ajtait is teljesen beburkolták vastag mészréteggel. E meszelési operatióknak vannak kitéve a temetőbe vezető uton levő, Krafftnak ugynevezett statiói is. Regensburg méltó versenytársa Nürnbergnek. Ott meg kitörik a román stylben faragott kapuköveket, s az ősi házakat bemeszelik. A tanács elhatározta legközelebbről, hogy a szép Vizitornyot le dönteti; sőt Regensburg városházának egyik legbecsesebb diszét: Bocksbergnek az állatok harczát ábrázoló freskóját is elpusztitják, mert a bölcs városi tanács ugy határozta.

— **A nihilistákat** legutóbbi merényletök meghiusulta nem félemlitette meg. Pétervárott legalább az a hir kering, hogy szémos kiválóbb egyéniséghez fenyegető levele intéztek, s hogy általában a télen ujra egész erővel készülnek folytatni mult évi tevékenységét. Az orosz fővárosban nagy is a rémület. Az összes utczákon, főleg a téli palotához közeliekben, szaporitott rendőr-és katonaőrjáratok állomásoznak. Azt beszélik, hogy a kiválóbb nihilisták „összeesküvő szövetsége“ czimü titkos társulatot alakitottak s megeskődtek, hogy most mindaddig nem nyugszanak, mig a czárt meg nem ölik. Így akarják Solovievet, a „vértanu“-t, megboszulni. Polgári körökben polgárőrség alakitásának terve kering; ez őrség folyton a czár közelében lenne. Másfelől azt hiresztelik, hogy a czár trónraléptének huszonötéves évfordulóján le fog köszönni s legidősebb fiának engedi át az uralkodást.

— **Borzasztó büntény** tárgyalása kezdődött a mult hétfőn a párisi esküdtszék előtt. A vádlott Prévost rendőr, ki bámulatos hidegvérrel és kegyetlenséggel két gyilkosságot hajtott végre. Prévost eredetileg mészároslegény, szeretője volt egy Blondin Adél nevü volt szobalánynak, ki 25,000 frank fölött rendelkezett, mely összeget félelemből mindig magánál szokott hordani. E nő 1879. febr. 27-én eltünt, miután azelőtt kevéssel Prévostnál reggelizett. Mint a vádlott elfogatása után bevallotta, a nőt alva megrohanván, megfojtotta, azután a holttestet darabokra vagdalván, az egyes husdarabokat a moslékos csatornába hányta, fejét pedig a városon kivül elásta. Tettének e szerencsés kimenetele által felbátorittatva, Prévost ez évi szeptemberben teljesen hasonló körülmények közt egy második gyilkosságot hajtott végre. Egy Benoble nevü házaló órakereskedőt lakására csalt s ott megölvén, áruit elvette. A testet azután apró darabokra vagdalván, ismét a csatornába hágyta azt. Működését azonban a járókelők ez alkalommal észrevették s feljelentették a hatóságnak. Prévost elfogatása után rögtön bevallotta mindkét gyilkosságot s most ismételte azt az esküdtek előtt. Ügyében az itéletet legközelebb hirdetik ki.

— **Muszka állapotok.** A Golosz nevü lapot öt hóra betiltották, mert közléseket tett az orosz falvakban uralkodó visszaélésekről és sikkasztásokról. — Ezen lap élénk szinekkel ecsetelte a borzasztó állapotokat Muszkaországban, jelesül a kegyetlenségeket, miket a helységbeli előljárók a studistákon elkövetnek, kik az orthodox vallást megtagadják. Így a többek közt egy Praskowje Simenko nevü nőt több mint ezer tanu jelenlétében majdnem halálig verettek, a szerencsétlen áldozat mindig a szent irás szavait ismételte, mondván: „Isten bocsásson meg nekik, mert nem tudják, mit cselekesznek.“ Egy más helyen egy nőt mint boszorkányt égettek el, ismét másutt egy embert kivégeztek, mert azon gyanuban állott, hogy a marhavészt terjeszti, ismét másutt egy holtrészeg embert azért, mert kérkededett, hogy ő gyujtotta fel Orenburgot. Azt hiszik, hogy a Golos betiltása nemsokára meg fog szüntettetni.

LEGUJABB.

— Decz. 13. —

Bécs, decz. 11. Filipopolból érkező sugalmazott jelentések szerint, ott komoly eseményektől tartanak, melyek a nagy bolgár kérdést idézhetnék elő. Egy összeesküvés felfedezéséről beszélnek, melynek czélja lenne Aleko pasa elüzése és egyidejüleg tömeges felkelés.

—

Bécs, decz. 11. A királyi leirat, melylyel a delegácziók egybehivatnak, hir szerint a holnapi „Wiener Zeitung“ és a „Budapesti Közlöny“-ben fog megjelenni.

—

Konstantinápoly, decz. 11. Biztos forrásból eredő hir szerint Sir Layard meglátogatta Said pasát, kinél kérdést tett azon ellentállás tárgyában, melyet az albánok Gusinje és Plavának Montenegro részére leendő átengedésénél mutatnak. Said miniszter erre kijelenté, hogy a porta ezen kérdés békés megoldása körül fáradozván, eljutott a netovább pontjához.

—

Bécs, decz. 11. Ma délelőtt Schmerling lakásán értekezlet tartatott, a melyben a főrendiház alkotmánypártja részéről Schmerlingen kivül Schoenburg és Lichtenstein herczegek, gr. Wrbna és Hasner, a képviselőház részéről Rechbauer és a klubelnökök vettek részt. Schmerling kijelenti, hogy a főrendiház előreláthatólag a védtörvénynek a kormányjavaslat szerinti visszaállitását fogja elhatározni és azon reményének ad kifejezést, hogy a képviselőház tagjai a főrendiház ezen határozatához utólag hozzá fognak járulni.

A haladópárt meghatalmazottjai kijejentik, hogy nincs kilátás, hogy a haladópárt a védtörvénynyel szemben már elfoglalt álláspontját megváltoztassa. A liberalis párt clubjainak meghatalmazottjai is igen kétségesnek jelentik ki azt, hogy pártjuk tagjai a kormányjavaslatot változatlaul elfogadják. Erre az értekezlet eredménytelenül eloszlott.

SZINLAP.

Bérlet 68-ik szám.

Kolozsvárt, szombat, deczember 13-án, 1879.

A PÁRBAJ-HÓS.

Dráma 5 felv. Irta Meurice Pál. Ford. Ördög Róbert. Rendező Szentgyörgyi.

Személyek:

Balda	— — —	T. Farkas Irma.
Angelina	— — —	Kéler Ilona.
Sergy grófné	— — —	Békessy Irma.
Lucie	— — —	Boér Hermin.
Róbert, orvos	— — —	Gyenes.
Sergy, gróf	— — —	Szentgyörgyi.
Mangiron marquis	— — —	Krasznai.
Lucien	— — —	Demidor.
Duplessis vicomte	— — —	Váradi Albert.
Marjevois	— — —	Boránd.
De Clairvannes	— — —	Török K.

Kezdete 7 órakor, vége 9 után.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Decz. 12. —

PANNONIA SZÁLLODA:

Fridman Gyula Bécsből. Galandter Brassóból. Lemberger Mór Csucsáról. Neuvirt Lázzló Szathmárról. Román ügyvéd Brassóból Szabó Gyula M.-Bikalról. Zacharias Antal Bécsből.

BIASINI SZÁLLODA:

Mützner mérnök Deésről. Várjáni Lajos mérnök Deésről.

Budapesti áru- és érték-tőzsde.

December 12-én. 1879.

Magyar aranyjáradék	95.90
Magyar vasuti kölcsön	114.¼
Magyar keleti vasuti államkötv., I. kibocsát	74.25
Magyar kel. vasuti államkötv., II. kibocsát.	85.75
Magyar kel. vasuti államkötv., 1876. évi	77.50
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	108.25
Magyar szölödézma váltsági kötvény	88.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	88.50
Magyar földtehermentesitési kötv. záradékkal	86.25
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	87.50
Temes-bánáti földtehermentesitési kötv záradékkal	85.—
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	85.50
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	—.—
Osztrák járadék papirban	68.75
Osztrák járadék ezüstben	70.25
Osztrák járadék arauyban	80.80
1860-ki államsorsjegyek	131.—
Osztrák-magyar bankrészvény	856.—
Magyar hitelbank-részvény	261.50
Osztrák hitelintézet-részvény	279.—
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	553.—
20 frankos arany	930.—
Német birodalmi márka	57.70
London (3 havi váltókért)	116.60

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő

K. PAPP MIKLÓS.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

M. k. államvasutak MENETTERVE. (keleti vonal)

Érvényes 1879. évi május hó 15-ètől.

Nagyvárad—brassói irány.

Állomások.		Személy-vonat 2. sz. óra	Személy-vonat 2. sz. percz	Vegyes-vonat 12. sz. óra	Vegyes-vonat 12. sz. percz	Menetjegy árak II. oszt. frt	II. oszt. kr.	III. oszt. frt	III. oszt. kr.
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	4	50	5	20	6	02	4	30
Rév	„	6	14	7	38	4	17	2	97
Csucsa (Vendéglő)	„	7	16	9	12	2	83	2	02
Bánffy-Hunyad	„	7	53	10	08	1	96	1	40
Egeres	„	8	38	10	59	1	11	—	79
Kolozsvár (Vendéglő)	Érkez.	9	28	11	59	—	—	—	—
Kolozsvár	Elind.	9	44	12	23	—	—	—	—
Apahida	„	10	06	12	52	—	53	—	37
Gyéres	„	11	34	2	55	2	04	1	46
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Érkez.	12	08	3	35	2	72	1	94
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	12	18	4	03				
Maros-Ujvár	„	12	26	4	14	2	99	2	14
Felvincz	„	12	33	4	24	2	99	2	14
Nagy-Enyed	„	12	57	5	06	3	50	2	50
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Érkez.	1	17	5	37	4	05	2	90
Tövis)Vendéglő)	Elind.	1	45	6	12				
Karácsonfalva	„	2	13	6	52	4	69	3	35
Balázsfalva	„	2	28	7	27	4	95	3	53
Hosszu-Aszó	„	2	45	7	50	5	66	4	04
Mikeszásza	„	3	01	8	15	5	66	4	04
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Érkez.	3	19	8	39	6	05	4	32
Kapus (Vendéglő	Elind.	3	29	9	16				
Medgyes	„	3	49	9	51	6	44	4	61
Erzsébetváros	„	4	22	10	47	7	16	5	10
Segesvár (Vendéglő)	Érkez.	5	00	11	42	8	01	5	73
Segesvár	Elind.	5	10	11	57				
Héjasfalva	„	5	28	12	27	8	41	6	00
Erked	„	6	06	1	15	9	03	6	45
Homoród-Kőhalom	„	7	07	2	40	10	10	7	22
Ágostonfalva	„	7	56	3	45	11	08	7	91
Apácza	„	8	29	4	25	11	95	8	29
Földvár	„	9	01	5	07	12	17	8	70
Brassó (Vendéglő)	Érkez.	9	40	6	00	13	04	9	32

Brassó—nagyváradi irány.

Állomások.		Személy-vonat 1. sz. óra	Személy-vonat 1. sz. percz	Vegyes-vonat 11. sz. óra	Vegyes-vonat 11. sz. percz	Menetjegy árak II. oszt. frt	II. oszt. kr.	III. oszt. frt	III. oszt. kr.
Brassó (Vendéglő)	Elind.	4	10	10	10	13	04	9	32
Földvár	„	4	49	11	07	12	17	8	70
Apácza	„	5	20	11	54	11	95	8	29
Ágostonfalva	„	5	48	12	40	11	08	7	91
Homoród-Kőhalom	„		38	1	50	10	10	7	22
Erked	„	7	38	3	24	9	03	6	45
Héjasfalva	„	8	12	4	17	8	41	6	00
Segesvár (Vendéglő)	Erkez.	8	29	4	41	8	01	5	73
Segesvár	Elind.	8	39	5	01				
Erzsébetváros	„	9	18	6	07	7	16	5	10
Medgyes	„	9	53	7	06	6	44	4	61
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Érkez.	10	11	7	31	6	05	4	32
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	27	7	54				
Mikeszásza	„	10	46	8	20	5	66	4	04
Hosszu-Aszó	„	11	02	8	41	5	66	4	04
Balázsfalva	„	11	22	9	12	4	95	3	53
Karácsonfalva	„	11	37	9	31	4	69	3	35
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Érkez.	12	03	10	10	4	05	2	90
Tövis (Vendéglő)	Elind.	12	33	10	35				
Nagy-Enyed	„	12	55	11	17	3	50	2	50
Felvincz	„	1	17	11	49	2	99	2	14
Maros-Ujvár	„	1	24	11	59	2	99	2	14
Kocsárd Elágazás M.-Vásárhely felé	Érkez.	1	31	12	09	2	72	1	94
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	1	41	12	31				
Gyéres	„	2	17	1	21	2	04	1	46
Apahida	„	3	44	3	20	—	53	—	37
Kolozsvár (Vendéglő)	Érkez.	4	05	3	48	—	—	—	—
Kolozsvár	Elind.	4	20	4	08				
Egeres	„	5	12	5	22	1	11	—	79
Bánffy-Hunyad	„	5	58	6	23	1	96	1	40
Csucsa	„	6	40	7	27	2	83	2	02
Rév	„	7	39	9	05	4	17	2	97
Nagyvárad (Vendéglő)	Érkez.	9	00	11	00	6	02	4	30

Kapus—Nagyszebeni szárnyvonal.

Állomások	Vegy. von. 312. sz. Minden nap óra	perc	Állomá	on. z. nap erc	Arak II. o. fr	kr.	III. o. fr	kr
Kapus (Ven.) Ind.	10	40	N.-Szeben(	40	7	83	5	59
N.-Szeben(V.)Érk.	12	35	Kapus (Ve	30	6	05	4	32

Tövis—Gyulafehérvári szárnyvonal.

Állomások	Szem. von. 202. sz. Minden nap óra	perc	Vegy. von. 212. sz. óra	perc	Állomások	Szem. von. 201. sz. Minden nap óra	perc	Vegy. von 211. sz. óra	perc	Árak II. o. fr	kr	III. o. fr	kr
Tövis (Vend.) Ind.	1	37	10	4[illegible]	Gy.-fehérv. (V.) Ind.	11	41	4	40	1	80	3	42
Gy.-fehérv. (V.) Érk.	2	09	11	30	Tövis (Vend.) Érk.	12	33	5	32	1	05	2	00

Kocsárd—Maros-Vásárhelyi szárnyvonal

Állomások	Vegy. von. 112. sz Minden nap óra	perc	Állomások	Vegy. von. 111. sz. Minden nap óra	perc	Arak II. o. fr	kr.	III. o. fr.	kr.
Kocsárd (Ven.) Ind.	2	00	M.-Vásárhely Ind	8	40	5	07	3	63
Maros-Ludas „	3	05	Csapó-Radnóth „	10	02	1	08	2	92
Csapó-Radnóth „	3	58	Maros-Ludas „	10	55	3	46	2	47
M.-Vásárhely Érk	5	08	Kocsárd (Ven.) Érk.	11	50	2	72	1	94

JEGYZET: A vast[illegible]etbe nyomatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számitott éjjeli időt jelentik. Az árak Kolozsvártól vannak számitva.

BCU Central University Library Cluj

HIRDETÉSEK.

75—*

A ROM. KATH. LYCEUMI KÖNYVNYOMDA

KOLOZSVÁRTT,

a legolcsóbb árakban felvállal mindennemü

könyvnyomdai munkát

magyar, német, román, héber vagy más nyelven.

Gyorsan és pontosan elkészit: önálló munkákat, röpiratokat, felhivásokat, alapszabályokat, falragaszokat, rovatos iveket, báli és majálisi meghivókat, tánczrendeket, számlákat, vásárvám-czédulákat, étlapokat, baromutleveleket, körleveleket, szomorujelentéseket sat. sat.

Hivatalos nyomtatványokat

beküldött minta szerint **24—48 óra alatt** elkészit, leszállitott olcsó áron.

a papirt gyári áron számitja.

Kisebb polg. peres ügyekre vonatkozó nyomtatványok készletben is találhatók. — Megrendelések azonnal foganatosittatnak, gyorsan és pontosan intéztetnek el, helybe vagy vidékre is.

A LYCEUMI NYOMDA KÖZPONTI IRODÁJA.

(Kolozsvártt, főtér gr. Teleki-ház.)

Nyomatott K. Papp Miklósnál Kolozsvárt.